

David G. Benner

At overgive sig til kærligheden

- at finde ind til kernen i kristen spiritualitet

Boedal

1.

Det hele begynder med kærlighed

Brug et øjeblik på en simpel øvelse. Resultatet vil fortælle dig en hel del om din åndelige rejses beskaffenhed.

Forestil dig, at Gud tænker på dig. Hvad tror du, Gud føler, når du er i hans tanke?

Når jeg stiller folk det spørgsmål, er der forbavsende mange, som siger, at det første de tror, Gud føler, er skuffelse. Andre tror, at Gud føler vrede.

I begge tilfælde er disse mennesker overbevist om, at det er deres synd, som i første omgang tiltrækker sig Guds opmærksomhed. Jeg tror, de tager fejl – og jeg tror, at konsekvenserne af dette syn på Gud er enorme.

For nylig talte jeg med familien til en 14-årig dreng, som var blevet sendt hen til mig, fordi hans mor havde opdaget, at han klædte sig i hendes tøj. Hans forældre var chokerede og følte afsky ved drengens opførsel, og de fortalte ham, at Gud var lige så oprørt. Da de fandt ud af, at han havde klædt sig i kvindetøj gennem et stykke tid – og af og til sammen med en anden dreng på samme alder – sagde de, at hvis ikke han straks og for altid holdt op med det, så var han

ikke længere velkommen i deres familie. De forsikrede ham også om, at Gud ville dømme ham til en evighed i helvede.

Det var ikke overraskende, at denne drengs opfattelse af Gud var temmelig lig hans forældres. Han fortalte mig, at han godt vidste, hvor afskyelig han var for Gud. Han sagde, at han var holdt op med at bede om tilgivelse, fordi han ikke kunne kontrollere, hvad han tænkte og gjorde. Det var simpelthen for smertefuldt for ham at komme til Gud. Han var overbevist om, at han vidste, hvad Gud syntes om ham, og det var ikke nogen rar tanke.

Det får mig til at tænke på min egen familie. Mine forældre udtrykte deres kærlighed på den reserverede måde, som kendetegnede deres britiske baggrund og canadiske kultur i 1950'erne og 1960'erne. Men det var alligevel tydeligt, at min bror og jeg var højt elsket. Det var også klart, at uanset hvad vi kunne finde på at gøre eller ikke gøre, kunne det ikke røkke ved deres kærlighed. Jeg ved, at jeg til tider har skuffet mine forældre. Det gør alle børn. Men det var aldrig det, de var optaget af. Jeg ved med sikkerhed, at når de tænkte på mig, var det med en dyb og ubetinget kærlighed. Det gjorde det nemt for mig at tro dem, når de fortalte mig, at det samme gjaldt for Guds vedkommende.

Uanset hvad du er kommet til at tro om Gud på baggrund af dine livserfaringer, så er sandheden, at når Gud tænker på dig, så vælder kærligheden frem i hans hjerte, og der kommer et smil på hans læber. Gud er ved at briste af kærlighed til mennesker. Han er dybt følelsesmæssigt involveret i sin skabning. Gud er forudindtaget i os på en stærk, vedholdende og positiv måde. Den kristne Gud har valgt kærligheden som sit kendetegn, og kærlighed præger alle aspekter af Guds forhold til os.

Men ...

Når det så er sagt, synes jeg alligevel, at jeg hører et ”men” trænge sig på fra nogle læsere. Som jeg har oplevet det i forbindelse med foredrag over emnet, lyder det oftest noget i retning af: ”Men du glemmer synden. Synd ændrer alting, især hvordan Gud føler for os.”

Jeg er uenig. Jeg hverken glemmer eller minimerer syndens betydning. Om lidt skriver jeg mere om synd, og jeg tror, at det vil gøre det klart, at jeg tager den alvorligt. Men jeg tror ikke, at synd ændrer alting, især ikke hvordan Gud føler for mennesker. Gud er ganske enkelt ikke så omskiftelig. På samme måde som forældre kan se på deres børn med skuffelse, som ikke på nogen måde gør deres kærlighed mindre, så kan Gud (i hvis billede sådanne forældre er skabt) elske os med en kærlighed, der ikke er afhængig af vores opførsel. Når det er muligt for i hvert fald nogle mennesker at gøre det, hvordan skulle vi så vove at sætte spørgsmålstejn ved Guds evne til at gøre det samme?

Guds kærlighed er aldrig kompromitteret af vrede. Tilstedeværelsen af vrede er ikke ensbetydende med fravær af kærlighed – især ikke i Guds tilfælde. Kærlighed er Guds natur, ikke bare en følelse. Hvis den guddommelige natur var afhængig af vores opførsel, ville det være en lille gud, vi havde. Den kristne Gud er ikke sådan. Den kristne Gud er sen til vrede og rig på barmhjertighed (se 2 Mos 34,6 og genklangen i Joel 2,13 – og mange andre steder i Bibelen). Han er helt anderledes end den gud, vi ville skabe, hvis vi selv skulle lave ham i vores billede.

Jeg sagde før, at svaret på spørgsmålet om, hvordan Gud ser på os, har stor betydning for vores åndelige rejse. Tænk et øjeblik på, hvordan Kristus-efterfølgelsen udvikler sig, hvis du tror, at Gud ser på dig med afsky, skuffelse, frustration og vrede.

Hovedsagen i ethvert åndeligt gensvar til sådan en Gud vil uvil-

kårligt blive et forsøg på at fortjene hans anerkendelse. I stedet for at turde slappe af i hans nærhed, vil du være på stikkerne for at opføre dig så godt, du overhovedet kan. Motivet for enhver lydighed, du kunne mønstre, ville være frygt i stedet for kærlighed, og der ville være meget lidt ægte overgivelse. Overgivelse indbefatter også afslapning, og du skal føle dig tryk, før du kan slappe af. Hvordan skulle du nogensinde kunne føle sig tryk nok til at slappe af i nærværet af en Gud, som er mest optaget af dine fejl og mangler?

Jeg har kendt mange kristne, som har haft det sådan. De forældre, jeg beskrev i begyndelsen af kapitlet, opfattede det kristne liv som noget med at stå mål med de guddommelige forventninger om at undgå synd. Det efterlader meget lidt plads til nåde, og til at kende og nyde Gud eller at hvile i hans kærlighed. Drengens far forsikrede mig om, at jeg som kristen måtte vide, at Gud og synd umuligt kan følges ad. Jeg ville ikke diskutere teologi med ham. Men jeg vidste, at han i sin stræben efter at leve op til Guds hellighed overhovedet ikke havde fået fat i betydningen af Kristi inkarnation. Den kristne Gud vender sig ikke væk fra syndere i afsky, men kommer hen imod os og giver os sit forløsende nærvær.

Det er måske ikke overraskende, at kristne, som tror, at Gud er mest optaget af synd, har en tendens til selv at have samme fokus. Faktisk tror de ofte, at de ærer Gud ved at tage synd så alvorligt, som de gør. Af og til dømmer de andre kristne efter, hvor alvorligt de synes at betragte synd. Ofte bliver de utilpasse, når Guds kærlighed bliver fremhævet; de føler en indre trang til at afbalancere den ved at understrege Guds had mod synd. Desværre er det ofte sådan, at selv om de rent intellektuelt bifalder Guds kærlighed, så erfarer de meget lidt af den.

Det er et helt anderledes forhold, der begynder at udvikle sig, når du indser, at Gud elsker dig ud over alle grænser. Gud er simpelthen

vild med dig. Han kan bare ikke lade være med at elske dig. Og han elsker dig højt, hensynsløst og urimeligt – netop som du er. Gud ved, du er en synder, men din synd overrasker ham ikke. Og hans kærlighed til dig bliver ikke mindre af den grund.

Måske sidder du og ønsker at tro, at det er sandheden om Gud – men du er stadig ikke overbevist. Heldigvis behøver vi ikke at være usikre på Guds indstilling til os. Den er nemlig tydeligt åbenbaret i Jesu liv og lære.

Den generøse far

Jesu lignelse om den fortabte søn er en vidunderlig illustration af Guds kærlighed. Men overskriften i vores bibel giver en forkert opfattelse af lignelsen. Det er en historie om faderens natur – ikke om sønnens forsyndelser. Fokus er på faderens generøsitet – en mand, der er urimeligt generøs med sin kærlighed. Denne klassiske historie (Luk 15,11-32) er og bliver min yndlingshistorie i hele Bibelen.

Der var engang en rig mand, der havde to sønner. En dag blev den yngste søn træt af at vente på, at faderen skulle dø, og bad om at få sin del af arven. Med sorg gik faderen med til det og gav sønnen halvdel af alt, hvad han ejede. Sønnen rejste straks væk til et land langt borte. Der ødslede han det hele væk, og til sidst tvang fattigdom ham til at tage arbejde som svinepasser.

En dag da han sad hos svinene, tænkte han på sit hjem. Pludselig gik det op for ham, at hans faders tjenere levede meget bedre end han selv. Så han vendte hjem til sin far og var parat til at bede om tilgivelse og tilbyde at arbejde som tjener. Da faderen så sin søn i det fjerne, blev han fyldt af glæde. Han løb ud for at møde sønnen, gav ham sin egen ring og kjortel og beordrede, at det bedste dyr skulle slagtes, så de kunne fejre hans hjemkomst.

Den ældre bror blev rasende, da han hørte det. I alle de år, hvor hans uansvarlige bror havde været væk, havde han trofast gjort alt, hvad han havde ansvar for, uden at forlange andet end det, han fortjente. Men der var aldrig blevet holdt den slags fester for ham! Og fyldt med retfærdig harme nægtede han at tage del i festlighederne.

Nu var det så ham, faderen vendte sig til. "Min trofaste søn," sagde han kærligt, "du har altid været hos mig, og alt hvad jeg ejer er dit. Men vi må fejre din brors hjemkomst, for han var død, men er nu blevet levende igen; han var fortabt, men er nu fundet. Det må vi fejre!"

Hver gang jeg læser denne historie, varmer den mit hjerte og får det til at falde til ro i Gud. Den minder mig om, at i stedet for at fokusere på min synd, ser Gud mig gennem kærlighedens øjne. Al min frygt for, hvordan Gud vil reagere på mig i min synd, bliver skyllet væk, når jeg ser faderen løbe hen imod mig. Hvorfor blev jeg væk så længe? Hvordan kunne jeg dog tro, at han ville lade mig komme hjem og blive slave? Jeg behøver sandelig ikke være bange for at vende tilbage til ham – uanset hvad jeg har gjort eller ikke gjort – for Guds kærlighed har ikke noget at gøre med min opførsel.

Jeg kan identificere mig med den yngste søn, men jeg føler et endnu stærkere slægtskab med den ældre bror. Jeg kan identificere mig med hans pligtopfyldende, møjsommelige lydighed. Og jeg kan identificere mig med hans selvretfærdige harme over faderens generøsitet. Hvordan han længes efter at slippe af i faderens kærlighed.

Historien ender meget intenst. Vi ved ikke, om den ældre søn vil blive i stand til at opgive sit forsøg på at fortjene kærligheden og tage imod faderens invitation til at deltage i festen.

En del af mig – og jeg tror, det gælder for os alle – ønsker at fortjene faderens kærlighed. I historien er *begge* sønner faldet i den fælde, og begge må lære den samme lektie. Faderens kærlighed afspejler faderens natur, ikke børnenes opførsel. Min opførsel – hvad enten

den er ansvarlig eller uansvarlig – kommer ikke sagen ved. Ansvarlig opførsel forøger ikke faderens kærlighed, ligesom uansvarlig opførsel ikke formindsker den.

Hvor har vi dog behov for at tro på dette! Vores Kristusefterfølgelse ville være temmelig meget anderledes, hvis vi troede det.

Skabelse som en kærlighedshistorie

Kærlighedens centrale placering i kristendommen begynder ikke med Jesus og hans lære. Kærligheden har sit udspring i den treenige Guds karakter, hvor fuldkommen kærlighed bliver delt i et helligt fællesskab på tre. Og ifølge sin natur rækker kærligheden altid ud. I stedet for bare at være tilfreds med kærlighedscirklen i det guddommelige, valgte Gud at række ud og skabe, så andre kunne komme ind i denne sfære af intimitet og blive varmet af den guddommelige kærlighed.

At læse skabelsesberetningen som videnskab er en alvorlig misforståelse. Den skal snarere forstås som et kærlighedsdigt. Læg mærke til billedsproget i beretningen – bærer det ikke nogle bemærkelsesværdige toner af kærlighed i sig? Den begynder med Åndens svæven over de endnu ikke formede elementer i skabelsen (1 Mos 1,2). Det er som et billede af en fuglemor, der beskytter og nærer det liv, der bliver til under hende.

Når jeg sidste forår gik morgentur ved den nærliggende sø for at bede, så jeg ofte et hvidt svanepar. Jeg så dem vælge et sted til deres rede og derefter bruge to uger på omhyggeligt at bygge den. Dag efter dag kom hannen med byggemateriale i næbbet og gav det til hunnen. Hun tog det og tyggede på det, indtil det var blødt nok til at passe ind i reden. Og så vævede hun omhyggeligt det hele sammen, så det kunne rumme det nye liv, der var på vej til at spire frem inden

i hende. Så snart reden var færdig, satte hunnen sig på den – og blev der i flere uger. Selv på dage med hård regn og meget koldt vejr blev hun siddende uden at røre sig – undtagen for at tage imod den føde, hendes partner kom med i sit næb.

Pludselig en dag så jeg det, jeg havde kigget efter, under hende – en lille kugle af lyse dun. Men moderen rørte sig stadig ikke. Hun blev ved med at sidde på sine små og lod dem kun gradvist begynde at krybe ud. Og i perfekt harmoni med ungernes første skridt mod uafhængighed, gav moderen plads til væksten med sin stadige opmærksomhed og beskyttende tilstedeværelse. Ungerne var aldrig ude af hendes synsfelt. Hun ”svævede” stadig over dem.

Det er det billede af Gud Helligånd, der præsenteres i beretningen fra Første Mosebog. Selv i uformet tilstand er universet genstand for Guds moderlige mildhed og hengivne opmærksomhed. Ånden, der svæver over den uformede jord, er et billede på Guds ømhed og kærlige nærvær. Det er en vigtig del af skabelsens kærlighedshistorie.

Og så – mens verden bliver til – erklærer den skabende Gud ved afslutningen af hver skabelseshandling, at det er ”godt”. Gud er tydeligt begejstret over sit værk. Gud fryder sig over det, han skaber, og der er hverken den ligegyldighed eller fjendtlighed, som en kunstner måske kan føle over et skuffende kunstværk. Guds bekræftelse af det ”gode” er ikke bare en evaluering. Det er kærlighed, der vælder ud i et udtryk af glæde og fornøjelse.

Guds kærlighed er kilden til og fuldendelsen af al skabelse. Lige fra begyndelsen har Guds kærlighed fremkaldt livet i al dets mangfoldighed. Det er ”passionen – ilten, flammen, limen – der forsyner, antænder og sammenholder Universet i dets forbløffende orden.”¹ Hvis ikke det var for den altid kreative strøm af kærlighed fra Gud, ville der kun være mørke, tomhed og ikke-eksistens.

Guds kærlighed er kilden til alt, der er, og det er især sandt, når det gælder mennesket. Da han dannede mennesket i sit eget billede, bliver han endnu mere direkte involveret i skabelsesprocessen. Og endnu mere bemærkelsesværdigt er det, at han former sine skabninger med hånden og giver dem liv med sin ånde. Hans fryd over at se resultatet minder om den glæde, forældre har ved at se deres nyfødte barn. Gud udtrykker sin fornøjelse ved ikke bare at kalde mennesket for godt, men ”såre godt” (1 Mos 1,31 – gammel bibeloversættelse). Det er som et resultat af den overstrømmende overflod af guddommelig kærlighed, der vælder ud over skabningen, at mand og kvinde bliver til.

Skabelse er en udgydelse af kærlighed – en overflod af kærlighed fra himlen til jorden. Skabelsen forkynnder ikke alene Guds opfindsomhed og almagt, men afslører også hans overflod af kærlighed. Skabelsen forkynnder, at mennesket er født af kærlighed og til kærlighed, skabt i billedet af den Gud, der er kærlighed. Kærlighed er vores kilde og skal være vores bestemmelse.

Mennesket har en indbygget og indiskutabel værdighed, fordi det er skabt i Guds billede. Vi er ikke alene Guds skabninger, men hans landsmænd. Og endnu mere forbløffende er det, at Gud har valgt os som sine venner. Denne tilskrevne status er aldrig blevet annulleret på trods af vores syndige oprør og erklæringer om uafhængighed af Gud.

Skabelsen var Guds plan for venskab. Vi blev ikke bare til, for at vi kunne tilbede Gud. Vi blev heller ikke skabt udelukkende til at tjene ham. Menneskets eksistens hænger sammen med Guds længsel efter venskab. Vi er frugten af Guds kærlighed, der rækker ud mod skabninger, som ligner ham så tilpas meget, at det er muligt at have en relation. Mennesker blev skabt til dette intime fællesskab med deres Skaber-Gud, som elsker dem helt vildt. Når Gud tænker på

os, føler han en dyb, vedvarende længsel – ikke blot efter at hele os, men mere grundlæggende efter vores venskab. Den mulighed ligger i kernen af vores egne inderste længsler. Den ligger også i kernen af vores dybeste bestemmelse.

Tingene går frygtelig galt

Indtil nu lyder det som en lykkelig historie. Hvis denne kristne forståelse af Guds natur er rigtig, kan man godt undre sig over, hvordan det hele er endt med at være så dårligt. Hvordan blev vi til dem, vi er?

Mennesket, der er skabt af kærlighed og til kærlighed, afviste – ifølge den kristne forståelse – Guds kærlighed til fordel for noget, der blev opfattet som frihed. Resultatet var katastrofalt. Friheden blev straks erstattet af slaveri, intimitet af fremmedgjorthed. Ægte kærlighed blev reduceret til selvkærlighed, og resultatet var egoisme, og at vi blev fremmede over for vores inderste jeg, over for Gud og over for andre mennesker.

Vi lever alle med en ufuldstændig kærlighed. Det lader til at være det bedste, vi kan opleve, og det bedste vi kan give. Den kærlighed, vi modtager fra andre, er altid begrænset af deres mangler og begrænsninger. Og den kærlighed, vi giver til andre, er altid besmittet med vores selvoptagethed. Vi længes efter fuldkommen kærlighed, men mister nemt håbet om nogensinde at komme til at opleve den. Og så stiller vi os tilfredse med en bleg imitation af den kærlighed, vi egentlig var skabt til.

Sådan er min egen historie i høj grad. Den kærlighed, jeg har modtaget fra min familie, kone og venner, har været mere vidunderlig, end jeg nogensinde fortjener. Men den kærlighed, jeg har givet til andre, har ofte været nærig og ustadig. Jeg kender Guds kærlighed bedre, end jeg gjorde for bare nogle få år siden, men alligevel kan

jeg stadig finde på at gemme mig for ham, når jeg hører ham kalde fra min indre have. Hvorfor bliver jeg ved med at være bange for kærligheden, på trods af at jeg aldrig er blevet alvorligt såret af den? Hvorfor bliver det ved med at være svært for mig at overgive mig til Fuldkommen Kærlighed? Min historie fører mig tilbage til mine egne fejl og svigt. For tingene er sandelig ikke, som de skulle være.

Ikke desto mindre synes der at være noget dybt inden i os, som husker den have, vi engang levede i. En del af os længes efter at komme tilbage – vi ved, at det er dér, vi hører til. Men en anden del af os er tilhænger af at udleve vores forestillinger om frihed og uafhængighed. Vi fortæller os selv, at vi kan skabe andre haver, hvor vores sjæl kan finde hvile og møde kærlighed. Men det, vi i virkeligheden skaber, er ukrudtsfyldte haver med afgudsdyrkelse og tvang. I stedet for hvile får vi misbrug og selvoptagethed. Og vores rastløshed vokser, vores hjerter længes inderligt efter noget, som både virker bekendt og uopnåeligt.

Utydelige rester af et minde om Fuldkommen Kærlighed synes at flimre i kanten af den menneskelige bevidsthed. Den slags minder er så svage, at de nemt bliver ignoreret. Men de forbliver dog kernen i vores inderste længsler – menneskelige længsler, der peger på Kilden.

Og så til de gode nyheder

Heldigvis ender historien ikke her. Guds identifikation med sin skabning ved inkarnationen er anden del af den store kærlighedshistorie. Gud sendte Jesus som personificeringen af kærligheden, fordi han vidste, at vi havde glemt vores historie. Sønnen kom for at afsløre Faderens sindelag. Sønnen kom for at tage os med hjem til Faderen – tilbage til kærligheden.

Jesus kom for at minde os om, hvad kærlighed virkelig er. Både kristne og ikke-kristne er enige om, at Jesus havde en ædel karakter. Han var helt klart en god mand. Hans kærlighed var tydelig, hans lære var ophøjet.

Men hans liv, død og opstandelse viser os noget mere bag det hele. Det viser os Guds natur, Guds sindelag. Det var den lære, Jesus selv gav. Med bemærkelsesværdig frimodighed hævdede han, at hans liv åbenbarede Gud. Den kærlighed, han viste, var den kærlighed, som var hans kilde. Det var den kærlighed, som han kendte fra evigheden som søn af en vidunderlig Far.

Og hvem skulle være bedre til at minde os om vores egen historie? Hvem ellers ville kunne overføre de svage rester af minder om en kærlighedshave fra periferien af vores bevidsthed og ind i kernen af vores eksistens? Beretningen om Jesus er beretningen om personificeret kærlighed. Vi overser pointen, hvis vi bare prøver at gøre det, han siger, vi skal. Og vi overser pointen, hvis vi kun prøver at følge hans livsmønster. Hans liv fører os tilbage til hans egen kilde. Hans liv er kun forståeligt, når det bliver opfattet som en personifikation af guddommelig kærlighed.

At møde den kærlighed for alvor er ikke det samme som at invitere Jesus ind i dit hjerte, at blive medlem af eller komme i en kirke, eller at gøre hvad Jesus påbyder. Det er *erfaringen* af kærlighed, som forandrer. Det er ganske enkelt ikke muligt at boltre sig i guddommelig kærlighed uden at blive berørt. Angie² – den kvinde, der reagerede på min brug af ordet *overgivelse*, som jeg fortalte i forordet – illustrerer, hvad der kan ske, når Guds kærlighed faktisk erfares. Angie havde gode grunde til at frygte overgivelse. Hun var blevet følelsesmæssigt misbrugt af sine forældre, voldtaget af en kæreste på gymnasiet, og den præst, hun opsøgte for at få hjælp, voldtog hende også. Hun havde fået fortalt, at Gud er kærlighed, men hun havde

ingen personlig erfaring af det. Det var svært for hende at stole på Gud og alle andre. Men hendes længsel efter Gud – og det var nok Guds største og mest overraskende gave til hende – tillod hende ikke at forkaste ham.

Angie mødte Guds kærlighed ved at meditere over evangelierne og gennem den støtte, hun fik af en åndelig vejleder. Hun opdagede, at den Gud, hun troede hun kendte, faktisk var meget anderledes end den Gud, der er åbenbaret i Jesus. Hun var forbløffet over Jesu omsorg for kvinder. Hun var uforberedt på at møde en Gud, der var så modkulturel i den henseende. Hun var også overrasket og imponeret over det faktum, at han syntes at tage parti for de udstødte. Hun havde altid følt sig udenfor – mens Gud og religiøse mennesker havde været indenfor. Pludselig så hun Jesus i et andet lys. Nu var han udenfor sammen med hende. Hun blev også dybt berørt af det ømme og tillidsfulde forhold, der var mellem Jesus og Faderen. Det gjorde på en måde Gud mere sikker. Hvis Jesus kunne stole på Gud, kunne hun måske også.

Angies smertende, vrede og mistroiske hjerte blev ganske langsomt opblødt. Lige så stille sænkede hun paraderne og vovede at tage imod Guds kærlighed. Og langsomt men sikkert blev hun forandret af kærligheden.

Jesus kom for at føre os tilbage til kærligheden. Han kom for at spille hovedrollen i verdens største kærlighedshistorie. Men det var selvfølgelig ikke bare et skuespil. Han var Søn af Kærligheden, og kom for at vise os den kærlighed, der er vores mål, vores helbredelse og vores bestemmelse. Han kom for at åbenbare den fuldkomne kærlighed, som vi længes efter og tilhører. Og han kom for at vise os, hvordan overgivelse til sådan en kærlighed ser ud.

At kende Gud, at kende kærligheden

Hvis du spørger kristne, hvad de tror om Gud, vil mange have en hel del at sige. Men hvis du spørger de samme mennesker, hvad de ved om Gud ud fra deres personlige erfaring, vil de fleste have meget mindre at sige.

Mange vil tale om at vide, at deres synder er tilgivet. Nogle vil tale om bønnesvar og en følelse af Guds nærvær. Men adskillige vil blive underligt tavse. Mange – også evangeliske kristne, som taler mest om et personligt forhold til Gud – vil ikke have meget at sige om, hvordan de rent faktisk oplever Gud i dette forhold.

A. W. Tozer gør opmærksom på, at de fleste af os, der kalder os kristne, gør det på baggrund af antagelser frem for erfaring. Han siger, at vi har ”erstattet et fængslende møde med teologiske ideer; vi er fulde af religiøse forestillinger, men vores største svaghed er, at der ikke er nogle i vores hjerter.”³

Enhver autentisk åndelig rejse må vokse ud af en direkte, personlig erfaring af Gud. Der findes ikke noget, der kan erstatte et ægte møde med den fuldkomne kærlighed. Tozer erklærer, at ”viden ud fra kendskab altid er bedre end viden på baggrund af beskrivelse.”⁴ At kende Gud er ikke bare et spørgsmål om at antage nogle bestemte ting om ham. Personligt kendskab går ud over en objektiv viden.

Tænk et øjeblik på det at kende din ægtefælle eller din bedste ven. Hvis det er et ægte og tæt forhold, ville du aldrig forveksle det at kende denne person med det at have nogle korrekte synspunkter om ham eller hende. Ægte kendskab – personligt kendskab – involverer langt mere end viden i hovedet. Det involverer en relation; det involverer hjertet.

Hvis Gud er kærlighed, kan han ikke kendes fuldstændigt uden gennem kærlighed. Derfor kan han ikke kendes objektivt. Man kan ikke betragte ham på afstand og kende ham. Gør du det, vil du aldrig

erfare et ægte møde med hans kærlighed. Man kan kun møde guddommelig kærlighed tæt på og personligt.

Når jeg tænker tilbage, synes jeg, det er underligt, hvor let jeg godtog forestillinger om Gud som erstatninger for direkte erfaringer af ham. Det tog mig lang tid at begynde at kende Gud med hjertet og ikke bare med hovedet. Dybt nede længtes jeg efter virkelig at kende den Gud, som mit hjerte var tiltrukket af. Men det lod til, at jeg kun kunne finde antagelser. Jeg antog, at Gud var kærlighed, og hvis jeg tænkte over det, kunne jeg godt se, at det betød, at han elskede mig. Men jeg kendte ikke den kærlighed på et dybt, vedvarende, personligt grundlag. Guds kærlighed var en forestilling, ikke en personlig erfaring.

Senere vil jeg fortælle jeg mere om, hvordan det begyndte at ændre sig for mig. Men lad mig her gøre det helt klart, at det er muligt at erfare Guds kærlighed *personligt*, langt ud over bare at vide noget *om* den. Det faktum, at jeg er højt elsket af Gud, bliver i stigende grad en del af min identitet og det, jeg ved mest sikkert om mig selv. Jeg er sikker på, at den overbevisning er grundlaget for enhver betydelig åndelig vækst som kristen.

Da Carl Jung engang blev spurgt, om han troede på Gud, skal han have svaret: ”Jeg tror ikke på Gud, jeg kender Gud.” Hvis det lyder overmodigt, så tænk på Jesu egne ord om den sag. Da han bad til sin fader, Gud, sagde han: ”Og dette er det evige liv, at de kender dig, den eneste sande Gud, og ham, du har udsendt, Jesus Kristus” (Joh 17,3). Det kendskab, der tæller, er personligt og baseret på erfaring. Det er aldrig bare en upersonlig, objektiv viden om Gud.

Dette er hovedtemaet i Johannes’ første brev. Johannes siger, at ”kærligheden er af Gud, og enhver, som elsker, er født af Gud og kender Gud. Den, der ikke elsker, kender ikke Gud, for Gud er kærlighed” (1 Joh 4,7-8). Det er dristige ord. Men de er temmelig klare.

Når jeg skal beskrive min kone for nogle, som ikke har mødt hende, siger jeg tit: "At kende hende er at elske hende." Sådan er hun bare. Men det er langt mere sandt om Gud. At kende den kristne Gud er at erfare kærligheden. Man kan ikke for alvor møde den kristne Gud og ikke møde kærligheden – først som kærlighed, man modtager, og dernæst som kærlighed, man gengælder.

Johannes af Korset, som var en af de store mystikere i den kristne kirke, sagde, at Gud nægter at være kendt, uden ved kærlighed. Kristne mystikere er ikke så forskellige fra os andre, som vi måske tror. De er bare mennesker, der understreger den direkte, personlige erfaring af Gud, og ikke vil godtage erstatninger for denne. Som tænkende væsener kan vi ikke lade være med at danne tanker på baggrund af vores erfaring. Men hvis vores erfaring af Gud er begrænset til vores tanker om ham, har vi ikke for alvor mødt ham. Og hvis vi forveksler vores tanker om Gud med det personlige kendskab til ham, så forveksler vi teologi med åndelig erfaring.

Tozer – som måske er den mest kendte og respekterede evangeliske mystiker – vidner om muligheden for en vedvarende og ugeneret udveksling af kærlighed med Gud. Og han taler om "dette samkvem mellem Gud og sjælen" som sætter i stand til at kende "som en bevidst, personlig viden ... ligesom ethvert andet erfaret faktum."⁵ Det er ikke noget, der forudsætter, at vi udleder noget af hverken teologien eller Bibelen. Guds kærlighed kan kendes "lige så sikkert, som vi kender materielle ting gennem vores fem sanser,"⁶ hævder han. Det kan være den virkelighed, vi bygger vores liv på.

Men hør hvad en anden – og endnu mere kendt – kristen mystiker siger om dette. Han fortalte, at han bad for nogle unge kristne, som han havde et åndeligt ansvar for. Han bad om, at de måtte blive så grundfæstede i Jesu kærlighed, som overgår enhver forstand, og at de måtte blive fyldt "til hele Guds fylde nås". Hvem var denne dri-

stige person, som vovede at sammenligne erfaret kendskab til Guds kærlighed med det at blive fyldt med Guds fylde? Ingen anden end Paulus, Jesu Kristi apostel. Ordene står i Efeserbrevet 3,14-19, og hans liv demonstrerer den omvendelse, der sker, når man møder kærligheden.

Er det noget for dig?

Måske har du det ikke så godt med min understregning af den kærlige relation til Gud. Det kan være, du betragter dig selv som mere fornuftspræget end følelsespræget og synes, at det forhold til Gud, jeg beskriver, ikke er noget for dig, men for nogle andre. Men er kærlighed virkelig kun et behov for nogle af os?

Alle menneskers dybeste behov er at overgive sig til den fuldkomne kærlighed. Det behov – og kærligheden selv – vil dog opleves forskelligt fra person til person.

Problemet med at tænke i personlighedstyper er, at man alt for nemt placerer sig selv (og andre!) i en kasse og ikke får forholdt sig til de dele af jeg'et, som ikke passer i den kasse. Uanset hvor godt systemet til at bestemme personligheden er, vil det altid kun være en lille del af den enkelte persons enestående præg, der bliver opfanget. Der er altid store dele uden for kassen. Og de dele, der er uden for kassen (de dele, som Carl Jung kaldte ”skyggen”) har behov for udvikling, hvis vi for alvor skal blive hele mennesker.

At møde Gud i kærlighed er lige så vigtigt for den, der lever ”i hovedet” som for den, der lever ”i hjertet”. Begge har brug for at lære at basere deres identitet på en erfaret viden om, at de er højt elsket af Gud. Men de vil møde forskellige udfordringer ved at gøre det.

Mennesker, der overvejende lever ud fra rationel analyse og tankevirksomhed, har en tendens til ikke at mærke eller stole på følel-

ser. De har behov for at lære at acceptere deres følelser. Ved at gøre det, kan de blive mere fuldstændige som mennesker og leve et mere helt liv. Den slags mennesker – og jeg er et af dem – har glemt at opleve verden gennem deres følelser. Følelser giver nye informationer, som mangler, når man kun har tillid til tankerne. Når vi møder Gud i ægte kærlighed og ikke kun i vores tanker, vil det altid resultere i en betydelig vækst.

Mennesker, der lever i tæt kontakt med deres følelser, har behov for at komme om bag de overfladiske følelser, som er fokus i deres erfaring, og indgå i et dybere og mere ægte emotionelt møde med verden. Den slags mennesker har ikke brug for færre følelser, men dybere og mere autentiske følelser – den slags, som de forsvarer sig selv imod med sentimentalitet og overfladisk følelsesmæssig respons. De har også behov for at lære at acceptere kritisk tænkning, som kan bedømme deres følelser og sætte dem i stand til at acceptere virkeligheden. Det ægte møde med Gud i kærlighed tilbyder en mulighed for at komme ud over sentimentalitet og føleri. Det tilbyder en mulighed for virkelig at møde kærligheden, for at reflektere kritisk over betydningen af den kærlighed og for at grundfæste sig selv i den.

Vi længes alle efter et dybt personligt møde med den fuldkomne kærlighed. Vi har alle behov for, at vores identitet er rodfæstet i, at vi er højt elsket af den guddommelige Elsker. Sentimentalitet, føleri, rationalitet og analyse kan sabotere udviklingen af et sådant forhold. Det er nemt nok at tale om det, men at komme i gang med at udvikle et kærlighedsforhold til den usynlige Gud er ikke spor nemt. Det sker ikke automatisk for nogen.

De følgende kapitler vil komme nærmere ind på, hvordan det rent faktisk foregår. Men først skal vi overveje, hvorfor vi så ofte frygter det, som vi længes mest efter. I det næste kapitel vil vi der-

for koncentrere os om den mærkelige sengekammerat, der aldrig er langt fra kærligheden – frygten. Hvis ikke vi forstår det komplekse forhold mellem disse to modsatrettede livsdynamikker, er vi ikke ordentligt forberedte til at møde kærligheden med den overgivelse, vi længes efter.

Til videre refleksion

Synes du, det er svært at tro, at når Gud tænker på dig, så svulmer hans hjerte af kærlighed, og han er lutter smil?

Hvis din identitet ikke hviler i en viden om, at du er højt elsket af Gud, som er syg af kærlighed til dig, så brug nogle timer i bøn til at meditere over nogle afsnit fra Bibelen. Men lad mig lige beskrive, hvad jeg mener med meditation.

Kristen meditation er som åndeligt dagdrømmeri. I stedet for at analysere og tænke over afsnittet, så lad dig selv synke ned i det. Der er ikke grund til at gøre noget med de ord, du læser. I stedet skal du lade dem gøre noget med dig. Du skal ikke være optaget af at undersøge, hvad der sker. Bare lad ordene blive vendt i dit sind og strømme ind over dit hjerte.

Brug de følgende afsnit fra Bibelen. Bed og reflektér over dem – ét ad gangen. Brug så meget tid, som du har lyst til. Forandring kræver mere end en kort her-og-nu-oplevelse af kærlighed. For at bevidstheden om, at vi er elsket, kan blive grundlaget for vores identitet, kræver det tilstrækkelig neddykning i denne kærlighed.

- Salme 23
- Salme 131
- Esajas 49,14-16
- Matthæus 10,29-31
- Salme 91
- Esajas 43,1-4
- Hoseas 11,1-4
- Romerbrevet 8,31-39